

e-ISSN 3041-2498

Public Management and Policy

<https://www.eu-scientists.com/index.php/pmap>

The Role of Academic Discourse in Ensuring Academic Integrity and Research Quality: A Management Perspective

 Yaroslav Zhovnirchuk ¹ *

¹ *Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences Ukraine (Ukraine). Acting Head of the Department of Public Administration and Administrative Law, Doctor of Sciences in Public Administration, Professor.*

* **Corresponding Author**, e-mail: ya.zhovnirchuk@ukr.net

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article**DOI:**

[10.70651/3041-2498/2026.5.14](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.5.14)

Received:

4 April 2026

Accepted:

5 May 2026

Published online:

9 May 2026

Copyright © 2026
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution—NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The importance of the study is determined by the processes of digitalization in science and education, the dissemination of the principles of open science, growing requirements for the quality of research results, and the need to enhance trust in the academic community. In this connection, special attention has been paid to the impact of the academic discourse on the culture of scholarly communication, the observance of ethical principles, and research quality assurance. This contribution aims to highlight the role of academic discourse and integrity in enabling productive scientific research and to identify existing management tools that support the development of a transparent academic milieu. The analysis and synthesis of the data were conducted using the systems approach, comparative analysis, logical generalization, and the tabular method. By analyzing the works of local and foreign researchers, it was possible to single out the main concepts of academic discourse and its significance in evolving academic cultures. As a result of the study, it has been established that academic discourse is not only a communication tool but also an essential device in promoting honesty, trust, responsibility, respect and fairness for the academic society. The results indicate that the ongoing digital transformation in science and education offers new potential to promote principles of open science, international science cooperation, and openness of research processes, which again points to the need for strengthening mechanisms for the detection of academic misconduct. This article describes a range of modern management and practical tools for academic integrity enhancement, covering regulatory regimes, quality assurance at the institutional level and peer review, digital surveillance tools, plagiarism detection mechanisms, international researcher identifiers, principles of open science, and academic mentoring schemes. A framework for analysis of the contemporary management tools with regards to their effects on quality of research, ethics and the promotion of an open scholarly environment is suggested. The implementation of effective academic integrity management is described as a multi-dimensional process that requires the integration of institutional, organizational as well as digital mechanisms, and in parallel the development of an academic culture that embraces responsible research conduct.

KEYWORDS

academic discourse; academic integrity; research quality; scientific communication; open science; digital transformation.

Роль академічного дискурсу в забезпеченні академічної доброчесності та якості наукових досліджень: управлінський аспект

Ярослав Ф. Жовнірчик ^{1*}

¹ Інститут держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України (Україна).
В. о. завідувача Відділу проблем державного управління та адміністративного права, д-р держ.
упр., професор.

* Автор-кореспондент, e-mail: ya.zhovnirchik@ukr.net

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідниця

DOI:

[10.70651/3041-2498/2026.5.14](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.5.14)

Отримана:

04.04.2026 р.

Прийнята:

06.05.2026 р.

Опублікована:

09.05.2026 р.

Авторське право

© 2026 автора

Цей твір
ліцензовано на
умовах Ліцензії
Creative Commons
«Із Зазначенням
Авторства –
Некомерційна 4.0
Міжнародна»
(CC BY-NC 4.0).

Актуальність дослідження зумовлена цифровою трансформацією науки та освіти, поширенням принципів відкритої науки, зростанням вимог до якості наукових результатів та зміцненням довіри в академічній спільноті. Особлива увага приділяється впливу академічного дискурсу на культуру наукового спілкування, дотриманню етичних норм та підтримці високих стандартів у науковій діяльності. Метою дослідження є обґрунтування ролі академічного дискурсу для академічної доброчесності та якості наукових досліджень, а також визначення сучасних механізмів управління, що формують відкрите академічне середовище. У дослідженні було використано такі методи: аналіз та синтез, системний підхід, порівняльний аналіз, логічне узагальнення і табличний метод. Аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених дозволив визначити основні підходи до розуміння академічного дискурсу та його ролі у розвитку академічної культури. Було виявлено, що академічний дискурс є не лише комунікативним, але й важливим засобом підтримки чесності, довіри, відповідальності, поваги та справедливості в академічній спільноті. Результати продемонстрували, що цифрова трансформація науки і освіти відкриває нові шляхи для просування принципів відкритої науки, сприяння міжнародній науковій співпраці та підвищення прозорості дослідницького процесу, що ще більше підкреслює необхідність адаптації механізмів стримування академічних неправомірних дій. У статті окреслено сучасні механізми управління і практичні інструменти для підтримки академічної доброчесності, включаючи регулювання, внутрішнє забезпечення якості та експертну оцінку, технології цифрового моніторингу, системи боротьби з плагіатом, міжнародні ідентифікатори дослідників, принципи відкритої науки і механізми академічного наставництва. У цій статті представлено аналітичний підхід до оцінки сучасних інструментів управління та їхнього впливу на якість наукових досліджень і сприяння етичним стандартам та відкритому академічному середовищу. В результаті дослідження було зроблено висновок, що повна реалізація академічної доброчесності потребує збалансованого поєднання інституційних, організаційних та цифрових механізмів управління, а академічну культуру слід розвивати в напрямі відповідального дослідження.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

академічний дискурс; академічна доброчесність; якість наукових досліджень; наукова комунікація; відкрита наука; цифрова трансформація.

1. Introduction

На тлі розвитку економіки знань, цифровізації освітнього простору, підвищення вимог до якості наукових результатів проблема забезпечення академічної доброчесності як базового принципу функціонування системи вищої освіти та науки набирає особливого значення. Етичні норми, прозорість дослідницьких процесів, відповідальність за результати наукової діяльності, формування культури доброчесності — це все необхідні умови для підвищення рівня довіри до наукових досліджень та забезпечення їхньої суспільної цінності. У цьому контексті вагомим значення набуває академічний дискурс, який є не лише засобом професійної комунікації між суб'єктами освітньо-наукового процесу, а й механізмом тезаврування цінностей, нормативів поведінки, системи саморегуляції академічного середовища.

Актуальність дослідження визначається необхідністю вдосконалення адміністративних механізмів забезпечення академічної доброчесності в контексті трансформації системи вищої освіти, активізації міжнародного наукового співробітництва та поширення цифрових технологій, які одночасно створюють нові можливості для розвитку науки та спричиняють додаткові ризики зловмисної практики. Це передбачає створення відкритого академічного середовища, де академічний дискурс має сприяти обміну знаннями, критичному осмисленню результатів досліджень, етичній дослідницькій діяльності та культурі відповідальної дослідницької діяльності.

Проблеми академічної доброчесності та управління якістю наукових досліджень знайшли відображення у наукових працях вітчизняних і зарубіжних дослідників, однак питання ролі академічного дискурсу як інструменту управлінського впливу на формування культури доброчесності та підвищення якості наукової діяльності залишаються відкритими для подальшого наукового дослідження. Підвищення значущості міждисциплінарних досліджень, відкритої науки, відомчих та міжнародних стандартів академічної етики вимагає інтегрованого розгляду питання академічного дискурсу, системи управління науковою діяльністю та засобів забезпечення академічної доброчесності.

2. Literature Review

Дослідження присвячені проблемам академічного дискурсу, академічної доброчесності та якості наукових досліджень, показало, що увага науковців до формування відкритої академічної доброчесності та вдосконалення адміністративних механізмів підтримки етичних стандартів зростає. Ці питання стають особливо актуальними в контексті цифрової трансформації науки і освіти, поширення принципів відкритої науки та зростання міжнародної конкуренції в дослідженнях. У своїй роботі Т. Фінікова та А. Артюков розглядають академічну доброчесність як фундаментальну основу сталого розвитку університетів і наголошують на важливості розвитку інституційної культури відповідно до цінностей чесності, довіри та відповідальності. Автори наголошують, що академічна доброчесність є передумовою підвищення якості освітньої та наукової діяльності [1]. В. Сацик досліджує академічну доброчесність як інструмент забезпечення якості вищої освіти, відстоюючи необхідність переходу від формального розуміння доброчесності до визнання її як суттєвого аспекту академічної культури [2]. Науковець І. Бабух у своїй статті аналізує академічну доброчесність як імператив освіти та досліджень, наголошуючи, що її дотримання визначає ступінь довіри до результатів досліджень та репутацію наукових установ [3].

М. Іваннікова приділяє особливу увагу підтримці академічної доброчесності в наукових дослідженнях, розглядаючи сучасні ризики неправомірної поведінки та необхідність розвитку культури відповідальних досліджень [4]. А. Куліш досліджує місце академічної доброчесності в системі юридичного регулювання вищої освіти, наголошуючи на ролі законодавчого забезпечення та інституційних механізмів санкціонування академічних стандартів [5]. О. Люта розглядає академічну доброчесність як один з ключових факторів забезпечення якості у вищій освіті, наголошує на взаємозв'язку між рівнем академічної культури та ефективністю освітніх та наукових установ [6]. І. Драч, О. Слободяник наголошують на формуванні культури академічної доброчесності серед студентів, роблячи акцент на важливості превентивної роботи, наставництва, розвитку навичок академічного письма як інструментів боротьби з порушеннями

з боку студентів [7]. С. Чуканова аналізує основні цінності академічної доброчесності та виділяє чесність, довіру, справедливість, повагу, відповідальність і мужність як основоположні принципи, що лежать в основі діяльності академічної спільноти [8].

Серед найвпливовіших робіт з академічної доброчесності є робота Т. Бретага, який розглядає академічну доброчесність як аспект якості у системі вищої освіти та науки. Автор наголошує, що академічну доброчесність слід розуміти як багатоперспективне явище, що включає інституційну політику, механізми контролю та культуру академічної відповідальності [9]. Т. Бретаг та С. Махмуд запропонували теоретичні основи для розробки сталої політики академічної доброчесності для вищих навчальних закладів, підкреслюючи важливість інтеграції регуляторних, освітніх та управлінських підходів у створенні комплексної системи забезпечення якості дослідницької діяльності [10].

Отже, більшість дослідників розглядають академічну доброчесність як ключовий компонент забезпечення якості в системі наукової діяльності, а академічний дискурс — як засіб сприяння культурі наукового спілкування та його етичних норм. Водночас, аспекти управлінської підтримки академічної доброчесності в контексті цифрової трансформації науки та розвитку відкритого академічного середовища є предметом подальшого наукового осмислення, що визначає актуальність дослідження.

3. Problem Statement

Метою дослідження є обґрунтування ролі академічного дискурсу у забезпеченні академічної доброчесності та якості наукових досліджень, а також визначення управлінських механізмів для формування культури академічної відповідальності у контексті підвищення ефективності академічного середовища.

4. Methods and Materials

В основу дослідження покладені загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, які забезпечили всебічний аналіз ролі академічного дискурсу в гарантуванні академічної доброчесності та якості наукових досліджень. У роботі застосовувався метод аналізу і синтез для систематизації теоретичних підходів до визначення академічного дискурсу та академічної доброчесності; системний підхід при дослідженні взаємозв'язків між академічним дискурсом, якістю наукових досліджень та інструментами керування, що направлені на забезпечення доброчесності; порівняльний метод — при вивченні двох загальноприйнятих у світовій практиці способів організації відкритого академічного середовища і підтримки стандартів академічної діяльності; метод логічного узагальнення — для напрацювання висновків і визначення перспективних механізмів посилення академічної доброчесності; табличний метод — для кращої систематизації та візуалізації результатів дослідження. Інформаційним підґрунтям дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, у яких розглядаються питання академічної доброчесності, академічного дискурсу та забезпечення якості наукових досліджень.

5. Results and Discussion

У сучасних умовах перетворення системи вищої освіти і науки, значення проблеми формування ефективного академічного середовища на основі принципів доброчесності, відповідальності та відкритої наукової комунікації набирає особливого значення. Бурхливий розвиток цифрових технологій, інтернаціоналізація наукових досліджень та поширення концепції відкритої науки сприяють посиленню ролі академічного дискурсу як унікальної форми інтелектуальної взаємодії, що забезпечує не лише передачу знань, а й формування ціннісних орієнтирів науковців. Академічний дискурс становить важливий механізм упорядкування наукового простору, в якому інформація обмінюється, формуються спільні перспективи наукового пізнання, легітимізується норма академічної поведінки та підтримуються високі стандарти якості досліджень [1].

Актуальне розуміння академічного дискурсу не зводиться до розгляду його як особливого різновиду мовних засобів у науковій комунікації. Це цілий комплекс інтелектуальних, етичних,

організаційних та соціокультурних компонентів, що вписуються в систему взаємодії між науковцями. Академічна доброчесність у працях вітчизняних дослідників постає як базовий критерій сталого функціонування університетського середовища та джерело довіри до результатів наукових досліджень [1]. У той же час академічний дискурс є засобом інституціалізації принципів чесності, відповідальності й поваги до інтелектуальної власності, відтворюючи їх серед членів спільного освітньо-наукового процесу [2].

Механізм формування культури наукової комунікації тісно пов'язаний із розвитком академічного дискурсу, адже саме в процесі наукової діяльності встановлюються норми професійної етики, критерії оцінки результатів досліджень та способи протидії недоброчесним практикам. Академічне життя будується, перш за все, на довірі між науковцями, викладачами, студентами та усіма іншими учасниками освітнього процесу, тож дотримання принципів чесності є важливою умовою належного функціонування наукової спільноти [3]. Брак відповідної культури академічної спільноти може спричинити поширення плагіату, фальсифікації результатів досліджень, маніпуляції з даними та усякому іншому типу академічних злочинів, що позначається на репутації наукової установи і на довірі суспільства до науки.

Теоретичними основами академічного дискурсу є лінгвістичні, соціологічні, філософські та управлінські підходи. У сучасних рамках академічної комунікації дискурс як соціальна практика все частіше розглядається як репрезентація знань, а також конструювання професійної ідентичності дослідника [9]. Саме через академічний дискурс передаються традиції наукової думки, норми етичної поведінки та стандарти дослідницької діяльності. Він створює особливе комунікативне середовище, де взаємодія між членами наукової спільноти регулюється принципами об'єктивності, аргументації та взаємоповаги [10].

Академічний дискурс займає особливе місце у формуванні академічної доброчесності. Згідно з сучасними поглядами, чесність — це не лише питання дотримання певних формальних вимог, таких як уникнення плагіату або правильне цитування джерел. Це вимагає розвитку моральної системи, що включає чесність, довіру, справедливість, повагу, відповідальність та мужність відстоювати ці етичні принципи [8]. Академічний дискурс виступає засобом поширення цінностей, оскільки етичні норми встановлюються у професійній спільноті через комунікацію, рецензування, наукові дискусії та публічне обговорення результатів досліджень.

Дослідники наголошують, що академічна доброчесність — це не лише якість окремих дослідників, а й результат відповідного інституційного середовища [4]. У цьому сенсі академічний дискурс слугує соціальним механізмом, який опосередковує соціальні відносини і створює соціальну довіру та відповідальність. Саме завдяки відкритому обговоренню результатів досліджень, критичній оцінці наукових ідей і конструктивній взаємодії між науковцями гарантується якість наукової діяльності та мінімізується ризик академічних порушень [5].

Чимало уваги культури наукової комунікації присвячується університетам і науковим установам, які формують організаційний контекст для підтримки відповідних стандартів академічної поведінки. У цьому сенсі формується певної значення аксіома щодо побудови корпоративної культури закладів освіти на засадах доброчесності, прозорості та відповідальності. В академічному дискурсі в цьому разі є конструктом, що продукує спільний науковий простір між учасниками освітнього процесу, й це вироблення спільної платформи є підґрунтям розвитку взаємної довіри та зміцнення репутації наукової спільноти [6].

Визначальною рисою сучасного академічного дискурсу є також вплив цифрових технологій і процесів глобалізації у науці. Формування електронних наукових баз даних, платформ відкритого доступу, міжнародних наукових мереж і цифрових комунікацій суттєво розширює можливості спільної роботи дослідників і підвищує вимоги до дотримання етичних норм. У таких умовах академічна доброчесність набуває глобального характеру, а наукова комунікація — це інструмент, що сприяє конкурентоздатності наукових установ і окремих вчених [17].

Особливістю культури наукової комунікації є створення сприятливих умов для ефективного обміну знаннями, розвитку критичного мислення і формування відповідального ставлення до результатів дослідницької активності. Культура наукового спілкування — це не лише знання специфічних мовних наукових компетенцій, але і дотримання етичних норм, готовність до конструктивної співпраці, поваги до інших позицій і прагнення до об'єктивності

[9]. У цьому сенсі академічний дискурс є дієвим інструментом соціалізації молодого науковця, адже саме він сприяє формуванню у молодого учасника наукового середовища умінь несхибного наукового пошуку та професійної комунікації.

Таблиця 1. Теоретичні підходи до розуміння академічного дискурсу та його ролі у формуванні академічної доброчесності

Теоретичний підхід	Сутність підходу	Основні елементи академічного дискурсу	Вплив на академічну доброчесність	Значення для розвитку культури наукової комунікації
Комунікативний	Академічний дискурс розглядається як система професійної взаємодії та обміну знаннями	Наукові дискусії, конференції, академічний діалог, спільні дослідження	Формує атмосферу довіри, чесності та взаємної відповідальності	Сприяє розвитку відкритого обміну знаннями та співробітництва
Ціннісно-етичний	Академічний дискурс є середовищем поширення фундаментальних цінностей науки	Чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність	Забезпечує дотримання етичних норм та запобігає академічним порушенням	Формує етичну культуру наукової спільноти
Інституційний	Академічний дискурс виступає складовою системи забезпечення якості освіти і науки	Політика доброчесності, кодекси честі, механізми контролю якості	Сприяє формуванню інституційних механізмів запобігання плагіату та фальсифікації	Підвищує довіру до закладів освіти та наукових установ
Лінгвістичний	Академічний дискурс є сукупністю мовних та жанрових засобів наукової комунікації	Наукові тексти, цитування, аргументація, термінологія	Забезпечує коректність використання джерел та дотримання авторських прав	Сприяє розвитку академічної грамотності
Соціокультурний	Академічний дискурс відображає культуру та традиції наукової спільноти	Соціальні норми, академічні традиції, професійна етика	Формує відповідальне ставлення до результатів досліджень	Забезпечує спадковість наукових цінностей та традицій
Управлінський	Академічний дискурс виступає інструментом управління якістю наукової діяльності	Моніторинг, рецензування, оцінювання результатів досліджень, політика відкритої науки	Забезпечує прозорість та контроль академічної діяльності	Сприяє підвищенню ефективності наукових комунікацій
Інформаційно-цифровий	Академічний дискурс реалізується через цифрові платформи та міжнародні наукові мережі	Репозитарії, бази даних, відкритий доступ, цифрові комунікації	Підвищує прозорість та відтворюваність результатів досліджень	Розширює можливості міжнародної наукової взаємодії
Міжнародний	Академічний дискурс функціонує як глобальний простір наукового співробітництва	Міжнародні проекти, академічна мобільність, міжкультурна комунікація	Уніфікує стандарти академічної доброчесності	Сприяє інтеграції національної науки у світовий науковий простір

Джерело: складено автором на основі [1–2, 6, 8–10].

Рецензування і наукова експертиза також є важливими частинами академічного дискурсу, забезпечуючи механізми контролю якості досліджень та підвищення достовірності наукових результатів. Саме процес наукового обговорення дозволяє виявляти помилки, удосконалювати методологічні підходи та приводити дослідження у відповідність до міжнародних стандартів. Прозорість наукового обговорення позитивно впливає на довіру до науки і створює атмосферу професійної відповідальності [10].

Система рецензування, що є невід'ємною складовою академічного дискурсу, відіграє провідну роль у забезпеченні якості наукових досліджень. Рецензування надає незалежну експертну оцінку результатам досліджень, допомагає удосконалювати методологію, виявляти помилки та підвищувати надійність отриманих результатів. У теперішньому науковому

середовищі рецензування виступає не лише як засіб контролю, а й як ефективний механізм професійної комунікації, що сприяє формуванню критичного мислення та підтримці якісних стандартів наукової діяльності [10].

Таблиця 2. Вплив інструментів академічного дискурсу на формування академічної доброчесності та розвиток культури наукової комунікації

Інструмент академічного дискурсу	Характеристика взаємодії	Очікуваний результат	Вплив на культуру наукової комунікації
Наукові статті та публікації	Представлення результатів досліджень та їх поширення	Достовірність і відтворюваність результатів	Формування культури коректного цитування та академічного письма
Рецензування наукових праць	Експертна оцінка якості досліджень	Виявлення помилок та підвищення якості досліджень	Розвиток культури критичного аналізу
Наукові конференції та семінари	Публічне обговорення результатів досліджень	Удосконалення наукових підходів та методик	Розвиток академічного діалогу та співпраці
Академічна мобільність та міжнародні проєкти	Співробітництво між науковими установами	Уніфікація наукових стандартів	Інтеграція до міжнародного академічного середовища
Репозитарії та платформи відкритого доступу	Забезпечення доступності наукових результатів	Підвищення відкритості та перевірюваності досліджень	Поширення принципів відкритої науки
Цифрові системи перевірки текстів	Виявлення плагіату та текстових запозичень	Мінімізація академічних порушень	Формування культури академічного письма
Кодекси академічної доброчесності	Регламентація етичних норм поведінки	Зниження випадків недоброчесної поведінки	Утвердження етичних стандартів у науковій спільноті
Наукові дискусії та круглі столи	Колективне обговорення актуальних проблем	Генерування нових ідей та вдосконалення досліджень	Посилення культури професійної комунікації
Менторство та наукове керівництво	Передача дослідницького досвіду молодим науковцям	Формування навичок доброчесної наукової діяльності	Забезпечення наступності наукових традицій
Використання міжнародних баз даних та стандартів цитування	Дотримання міжнародних вимог до наукових публікацій	Підвищення якості та видимості досліджень	Гармонізація національної та світової наукової комунікації

Джерело: складено автором на основі [1, 6, 8–10].

Проблема доброчесності досліджень набуває особливого значення в цифрову епоху. Результати міжнародних досліджень показують, що доступність електронних ресурсів та цифрових інструментів сприяє зростанню попиту на прозорість досліджень, відтворюваність результатів та відкритість даних [17]. Водночас розвиток цифрових технологій вимагає вдосконалення механізмів стримування плагіату, фабрикивання та фальсифікації результатів досліджень. Саме тому академічний дискурс стає ключовим засобом формування культури відповідальних досліджень та підтримки належного рівня академічної етики [14].

У сучасному контексті цифрової трансформації науки та освіти питання забезпечення академічної доброчесності та підтримки високих стандартів якості наукових досліджень набувають стратегічного значення для розвитку вищих навчальних закладів та наукових установ. Розвиток ефективного академічного середовища вимагає наявності принципів доброчесності або захисного щита. Основи повинні бути створені не лише в нормах, але й за допомогою ефективних механізмів управління та інструментів, щоб доручити реалізацію цих принципів на інституційному рівні. Сучасна система управління якістю науки все більше базується на принципах відкритої науки, прозорості дослідницьких процесів та відповідальності членів академічної спільноти, що вимагає інтегративної організації академічного середовища [10].

Забезпечення якості наукової діяльності передбачає застосування механізмів постійного моніторингу результатів науки, внутрішнього та зовнішнього рецензування, оцінки публікаційної діяльності та контролю за дотриманням етичних стандартів. Система експертної оцінки забезпечує достовірність наукових результатів і дозволяє виявляти методологічні недоліки, підвищувати рівень обґрунтованості наукових висновків, узгоджувати дослідження з міжнародними стандартами [13]. Водночас рецензування виконує не лише контрольну, а й

комунікативну функцію, сприяючи розвитку професійного діалогу та культури наукової критики.

Таблиця 3. Вплив академічного дискурсу на забезпечення якості досліджень та підтримання академічних стандартів в умовах цифрової трансформації

Складова академічного дискурсу	Напрямок впливу	Забезпечення якості досліджень	Підтримання етичних норм	Вплив цифрової трансформації
Наукові публікації	Поширення результатів досліджень	Підвищення достовірності та відтворюваності результатів	Дотримання авторських прав та коректного цитування	Використання електронних журналів та репозитаріїв
Рецензування	Експертна оцінка досліджень	Виявлення недоліків та підвищення якості робіт	Об'єктивність і справедливість оцінювання	Цифрові системи рецензування
Відкрита наука	Забезпечення доступності даних	Прозорість результатів досліджень	Відповідальне використання інформації	Відкриті бази даних та репозитарії
Міжнародна співпраця	Обмін знаннями та досвідом	Гармонізація наукових стандартів	Дотримання міжнародних етичних принципів	Глобальні цифрові платформи
Академічні дискусії	Критичне осмислення результатів	Удосконалення методології досліджень	Повага до наукового плюралізму	Онлайн-конференції та вебінари
Цифрові інструменти перевірки	Контроль академічної доброчесності	Запобігання плагіату та фальсифікації	Формування культури відповідального дослідництва	Системи антиплагіатної перевірки
Наукові мережі та комунікації	Інтеграція дослідників	Підвищення ефективності наукової взаємодії	Формування культури професійної відповідальності	ResearchGate, ORCID, Scopus, Web of Science

Джерело: складено автором на основі [5–15].

Одним з основних інструментів підтримки академічної доброчесності є впровадження принципів відкритої науки — доступності результатів досліджень, відкритості наукових даних, прозорості дослідницьких процедур. Відтворюваність результатів під відкритим науковим підходом розвивається, ризики фальсифікації чи фабрикації даних зменшуються, а міжнародна співпраця завдяки цьому стає ширшою [15]. У цьому сенсі академічне середовище перетворюється у відкриту систему, де домінують принципами довіри, відповідальності та колективного контролю.

Управління гуманітарними аспектами академічної доброчесності суттєво впливає на цифровізацію наукової діяльності. Застосування електронних систем для перевірки текстового плагіату, цифрових репозитаріїв, міжнародних ідентифікаторів дослідників, платформ наукової комунікації дозволяють підвищити прозорість, а також сприяють формуванню культури добросовісного дослідження. Розвиток цифрових технологій відкриває нові можливості для моніторингу дотримання етичних норм і сприяє більш оперативному виявленню академічних порушень [14]. З іншого боку, підвищення захисту авторських прав у цифровій сфері та поліпшення цифрової грамотності учасників наукового процесу є необхідними для задоволення вимог цифрового середовища.

Ключовою складовою сучасного управління академічною діяльністю є формування інституційних механізмів підтримки дослідника. Йдеться, наприклад, про заснування центрів академічного письма, комісій з питань академічної доброчесності, програм підвищення кваліфікації, консультативних майданчиків та систем наставництва. Такі засоби допомагають формувати культуру відповідального дослідження і переконують у передачі академічних цінностей у процесі між поколіннями вчених [11]. Особливого значення у цьому контексті набуває поширення культури академічного лідерства, яка має на увазі особисту відповідальність науковців, а також керівників закладів освіти за дотримання принципів доброчесності.

У міжнародній практиці ефективність систем внутрішнього забезпечення якості все більше пов'язується з впровадженням ризикоорієнтованого підходу в управлінні академічною діяльністю. Такий підхід спрямований на своєчасне виявлення можливих загроз академічній доброчесності, на оцінку рівня ризиків та на розробку превентивних заходів щодо їх зниження

[13]. Упровадження ризик-орієнтованої моделі управління дозволяє у перспективі сприяти постійному удосконаленню дослідницьких процесів і підвищенню ефективності науково-дослідних організацій.

Не менш важливий механізм забезпечення якості наукових досліджень — це розвиток міжнародного академічного співробітництва. Участь у міжнародних наукових проектах, інтеграція в глобальні інформаційні мережі, використання міжнародних баз даних і платформ наукової комунікації сприяють гармонізації стандартів академічної діяльності та поширенню найкращих практик управління якістю досліджень [12]. Нові виклики у відкритості й прозорості наукового процесу та формування культури професійної відповідальності ставить перед науковцями світова взаємодія.

Таблиця 4. Сучасні управлінські механізми та практичні інструменти зміцнення академічної доброчесності й розвитку відкритого академічного середовища

Управлінський механізм	Практичні інструменти	Приклади реалізації	Очікуваний ефект	Основні ризики при відсутності механізму
Нормативне забезпечення академічної доброчесності	Кодекси честі, положення про академічну доброчесність, етичні комісії	Кодекси Harvard University, Stanford University, внутрішні положення ЗВО України	Формування єдиних стандартів академічної поведінки	Відсутність чітких правил, наявність випадків плагіату та фальсифікацій
Система внутрішнього забезпечення якості	Внутрішній аудит, рецензування, експертні комісії	Подвійне «сліпе» рецензування у журналах Scopus та WoS	Підвищення достовірності та наукової цінності досліджень	Зниження якості наукових результатів, методологічні помилки
Цифровий контроль академічної доброчесності	StrikePlagiarism, Turnitin, Unicheck, Crossref Similarity Check	Перевірка дисертацій, статей та кваліфікаційних робіт	Зменшення текстових запозичень та самоцититування	Зростання академічного плагіату та недовіри до результатів
Розвиток відкритої науки	Open Access, відкриті репозитарії, відкриті дані	Zenodo, OpenAIRE, Institutional Repository, arXiv	Підвищення прозорості та відтворюваності досліджень	Закритість наукової інформації та обмеження наукової співпраці
Цифрова ідентифікація дослідників	ORCID, ResearcherID, Scopus Author ID	Інтеграція профілів учених у міжнародні бази даних	Підвищення видимості та академічної репутації	Втрата авторства, складність оцінювання результативності
Освітньо-консультаційна підтримка	Центри академічного письма, тренінги, вебінари	Academic Writing Center у University of Oxford, програми Erasmus+	Формування навичок академічного письма та дослідницької етики	Недостатня обізнаність дослідників щодо принципів доброчесності
Ризик-орієнтоване управління	Моніторинг ризиків, внутрішній контроль, академічний аудит	Періодичні перевірки якості досліджень у європейських університетах	Попередження академічних порушень	Поширення недоброчесних практик та репутаційні втрати
Міжнародне наукове співробітництво	Спільні проекти, академічна мобільність, міжнародні мережі	Horizon Europe, Erasmus+, COST Actions	Гармонізація міжнародних стандартів досліджень	Ізольованість наукової системи та низька конкурентоспроможність
Управління науковими даними	Data Management Plan, FAIR-принципи, репозитарії даних	Dryad, Figshare, Dataverse	Відтворюваність та доступність результатів досліджень	Неможливість перевірки результатів та ризик маніпуляцій
Моніторинг академічної продуктивності	Scopus, Web of Science, InCites, SciVal	Оцінювання публікаційної активності науковців та установ	Підвищення ефективності наукової діяльності	Низька якість наукової продукції та відсутність стратегічного управління

Джерело: складено автором на основі [10–16].

Сучасний механізм забезпечення академічної доброчесності являє собою комбінацію нормативних, організаційних, цифрових та інтернаціональних механізмів управління. Найпоширенішими стали цифрові інструменти контролю, системи відкритої науки, міжнародні

ідентифікатори дослідників, а також серйозні засоби внутрішнього забезпечення якості, які сприяють підвищенню прозорості та відтворюваності наукової діяльності.

Комплексні механізми, які зокрема, включають інституційне регулювання, застосування цифрових технологій та освітню підтримку дослідників, виявилися найефективнішими. При цьому міжнародна практика свідчить про поступове реформування каральної моделі контролю в превентивну модель управління академічною доброчесністю, що спрямована на формування культури відповідального дослідництва, розвитку відкритої науки і забезпечення безперервного підвищення якості наукових досліджень. Саме такий підхід, на думку багатьох, є найбільш прийнятним в умовах сьогоденної цифрової трансформації науки й освіти.

6. Conclusions

У результаті проведеного дослідження було виявлено, що академічний дискурс є необхідним компонентом сучасного наукового середовища і є не тільки засобом професійної комунікації, але й різновидом інструменту сумісного конструювання цінностей, норм та стандартів академічної діяльності. Його теоретичні основи розглядаються як інтердисциплінарні, що інтегрують комунікативний, ціннісно-етичний, інституційний, соціокультурний і управлінський рівні та підходи і визначають його як ключову складову розвитку культури академічної доброчесності та якісної наукової комунікації. Академічний дискурс — це те, що забезпечує функціонування механізмів наукового діалогу, критичного аналізу результатів досліджень, обміну досвідом і поширення наукових знань, сприяючи дотриманню принципів чесності, довіри, поваги, справедливості та відповідальності. Обґрунтовано, що в контексті цифрової трансформації науки й освіти академічний дискурс набуває нових способів прояву за допомогою цифрових платформ, відкритих репозиторіїв, міжнародних баз даних та інструментів відкритої науки, що забезпечують підвищення прозорості, відтворюваності, доступності результатів досліджень.

Аналіз демонструє, що забезпечення якості наукових праць та дотримання стандартів в академічній практиці значною мірою залежать від ступеня організації інституційних механізмів управління академічною доброчесністю. Зроблено висновок, що найефективнішими практичними інструментами будуть регуляторні інструменти та/або національна інтелектуальна власність у рамках системи внутрішнього забезпечення якості, рецензування, технології боротьби з плагіатом, цифрові ідентифікатори дослідників, системи відкритого доступу, академічне наставництво та міжнародна наукова співпраця. Їх комплексне застосування може сприяти розвитку відкритої академічної спільноти та підвищенню довіри до наукових результатів.

Встановлено, що світова практика свідчить про трансформацію академічної доброчесності, зосередженої під наглядом стосовно її забезпечення, у більш превентивну і культурно та ціннісно орієнтовану модель, у якій розвиток культури відповідального дослідництва — це прагнення відкрити наукові принципи, і постійне покращення системи внутрішньої якості гарантування освітніх послуг — є у полі зору суспільства. У цьому контексті стає особливо важливим аспект управління у науковому дискурсі, адже саме через науковий дискурс інституційні механізми й сучасні цифрові реалізації емпірично інтегрують етичні принципи у повсякденні наукові дії.

Таким чином, академічний дискурс виступає як важливий фактор академічної доброчесності, якості досліджень та відкритого академічного середовища. Його подальший розвиток має базуватися на поєднанні міжнародних стандартів, сучасних цифрових технологій і ефективних механізмів управління, спрямованих на підвищення довіри до науки, конкурентоспроможності дослідницьких установ та інтеграції національного академічного простору у світову дослідницьку спільноту.

References

1. Finikov, T., & Artiukhov, A. (2016). *Akademichna chesnist yak osnova staloho rozvytku universytetu* [Academic integrity as a basis for sustainable university development]. Kyiv: Takson. <https://www.saiup.org.ua/resursy/akademichna-chesnist-yak-osnova-stalogo-rozvytku-universytetu/> (in Ukrainian)

2. Satsyk, V. (2017). *Akademichna dobrochesnist: mifichna kontsepsiia chy diievyi instrument zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity?* [Academic integrity: A mythical concept or an effective instrument for ensuring the quality of higher education?]. <https://saiup.org.ua/resursy/> (in Ukrainian)
3. Babukh, I. (2024). *Akademichna dobrochesnist yak imperatyv osvitnoi ta naukovoï diialnosti* [Academic integrity as an imperative of educational and scientific activity]. <https://journals.pnu.edu.ua/> (in Ukrainian)
4. Ivannikova, M. (2025). *Akademichna dobrochesnist u naukovykh doslidzhenniakh* [Academic integrity in scientific research]. <https://enpuir.npu.edu.ua/> (in Ukrainian)
5. Kulish, A. (2022). *Akademichna dobrochesnist u systemi pravovoho zabezpechennia vyshchoi osvity* [Academic integrity in the system of legal support of higher education]. <https://essuir.sumdu.edu.ua/> (in Ukrainian)
6. Liuta, O. (2025). Academic Integrity as a Determinant of Higher Education Quality Assurance. *Sotsialno-ekonomichni vidnosyny v tsyfrovomu suspilstvi – Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 1(55). <https://doi.org/10.55643/ser.1.55.2025.599>
7. Drach, I., & Slobodianyk, O. (2020). *Formuvannia kultury akademichnoi dobrochesnosti v studentskomu seredovyshchi* [Building a culture of academic integrity in the student environment]. <https://nrat.ukrintei.ua/> (in Ukrainian)
8. Chukanova, S. (2018). *Fundamentalni tsinnosti akademichnoi dobrochesnosti* [Fundamental values of academic integrity]. <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/14517> (in Ukrainian)
9. Bretag, T. (Ed.). (2016). *Handbook of Academic Integrity*. Singapore: Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-287-098-8>
10. Bretag, T., & Mahmud, S. (2016). A Conceptual Framework for Implementing Exemplary Academic Integrity Policy in Australian Higher Education. In T. Bretag (Ed.), *Handbook of Academic Integrity* (pp. 463–480). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-287-098-8_24
11. Hyland, K. (2009). *Academic Discourse: English in a Global Context*. London: Continuum. <https://www.bloomsbury.com/uk/academic-discourse-9780826498045/>
12. Swales, J. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139524827>
13. Macfarlane, B. (2009). *Researching with Integrity: The Ethics of Academic Enquiry*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203886960>
14. Eaton, S., & Edino, R. (2018). Strengthening the Research Agenda of Educational Integrity in Canada. *International Journal for Educational Integrity*, 14(1). <https://doi.org/10.1007/s40979-018-0028-7>
15. International Center for Academic Integrity. (2021). *The Fundamental Values of Academic Integrity*. 3rd ed. URL: <https://academicintegrity.org/resources/fundamental-values>
16. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). *Law of Ukraine "On Academic Integrity" No. 4742-IX of December 18, 2025*. <https://zakon.rada.gov.ua/go/4742-20> (in Ukrainian)
17. Zhovnirchuk, Y., Prykhodko, I., Romin, A., Bandura, I., & Vavreniuk, S. (2023). Public management of SMART specialization of sustainable development of the region in the system of ensuring innovation security. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 18(2), 385–391. <https://doi.org/10.18280/ijssdp.180206>